Ч. 45 (11.013). Львів, вівторок 1. березня 1927. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Англія і СРСР.

Львів, 28. лютого 1927.

Перед кількома днями представник СРСР в Льондоні дістав ноту англійського уряду, яка наробила богато шуму. В ноті цій англійський уряд стверджує перш за все, що англійсько-більшовицькі взаємини не перестають бути ноторійно невдоволяючими. А дальше пригадує в ній попередні протести Англії проти постійного очорнювання політичними провідниками і більшовицькими функціонарями Великої Британії, як і проти заповідання ними світової революції. Нота з обуренням відкидає постійно повторювані твердження більшовиків, нібито англійський уряд бере участь у змові, якої мета: повалення радянського устрою. Опісля в ноті зацитовано уступи з промов Бухаріна й Рикова, які виказують, що їх твердження, немовто більшовики не піддержують і не кермують протианглійськими виступами в Китаю — минаються з правдою. Англійський уряд перестерігає Москву якнайрішучіше, що істнують границі, поза які булоб небезпечно пхати англійську прилюдну опінію і заповідає, що дальше юдження більшовиків скорше чи пізніше доведе до зірвання англійсько-радянського торговельного договору, якого постанови зломано надто очевидно. Це може довести в дальшій консеквенції до цілковитого зірвання дипльоматичних взаємин, а що за цим криється — знаємо всі. По принятому в таких випадках звичаю англійський уряд висказує на закінчення надію, що його протест і його осторогу більшовики приймуть з належною увагою і він не буде мати вже більше притоки до жалоб.

Стільки найновіша нота Англії до уряду СРСР. Її зміст і тон говорять самі за себе. Не диво, що вона зробила в цілому світі, а передовсім у Москві, сильне враження. Такої ноти не доводилося вже давно читати керманичам Радянського Союзу. Зрозуміла річ, що вони негайно на неї зареагували і заступник комісаря закордонних справ Літвінов, ще поки нота наспіла до Москви, заявив на засіданні центрального виконавчого комітету, що закиди Англії надто загальникові і що англійський уряд нібито не в силі навести ніякого конкретного прикладу на нарушення більшовиками порозуміння з Льондоном.

Коли мова про відношення СРСР до Вел. Британії, то слід ствердити, що, не зважаючи на всякі торговельні й інші переговори, це відношення було весь час у своїй основі вороже. На це складалися в однаковій мірі змагання III. інтернаціоналу і традиційний напрям російської політики в Азії. Москва одною рукою підписувала умови з англійським урядом у справі устійнення нормальних взаємин з обома державами, а другою піддержувала страйк шахтярів і всякі протианглійські затії в її величезних кольоніях. Коли Англія проти того застерігалася, то московський уряд звалював постійно цілу вину на III. інтернаціонал, який нібито з урядом не має нічого спільного.

Головна причина появи англійської ноти — діяльність представників СРСР. на Далекому Сході. Ця діяльність була тою краплею, що переповнила чашу — й уряд Вел. Британії заремонстрував проти того дуже різко. Але не менше обурена Англія тою акцією більшовицьких представників, що її вони ведуть на її власній території, у неї дома. Більшовикам залежить передовсім на тім, щоб під назвою ріжних торговельних місій вислати до Англії якнайбільше своїх людей, які поширилиб ідеї комунізму в якнайширших кругах англійського робітництва. Бо більшовики вірять тепер, що зі всіх держав заходу Англія найбільш дозріла до комуністичного перевороту і що переворот на британських островах спричинить напевно вибух світової революції. А світова революція, як відомо, є все ще не тільки задушевною мрією, але й реальним пляном керманичів СРСР.

Як розвинуться дальші події, покажуть нам найближчі тижні. Фактом є, що Льондон має тисячі очей і бачить не одно з того, що більшовики бажалиб перед ним скрити. Але й Москва має талановитих і зручних політиків, які дивляться пильно в руки льондонських керманичів і їх емісарів. Значить — обі сторони стежать завзято за собою, відчуваючи, що їм прийдеться — може й небавком — зміряти свої сили. Гостра нота Англії — один з поважних доказів на те, що напруження між Англією і СРСР не слабне, а зростає.

Брандес про Україну.

Цікаво буде пригадати статейку, майже зовсім невідому, яку прислав Юрій Брандес до бюлетену дипльоматичної місії УНР. у Копенгагені дня 10. грудня 1919 р., а передруковану тоді в европейській пресі.

Заява пошани Україні.

Вважаю необхідним відкликати тих кілька слів про Україну і Київ, які я написав в одній недавно виданій мною книжці: „Остання частина трагедії „Підписання миру". Перед роком повторив я, очевидно за якимсь німецьким чи англійським джерелом, — анекдот, який є на 36 стр. тої книги, що в Києві даремне шукали би за людиною, яка говорила би по українськи, а не по російськи. Я писав це, виходячи з того факту, що Гоголь, Стороженко, Максим Ковалевський і Короленко писали по російськи, хоч вони народилися на Україні.

Останнє число українського бюлетену повчило мене про еволюцію Короленка щодо мови. Він одинокий ще живий з усіх чотирьох, яких я назвав.

Щодо згаданого анекдоту то він є лише кепським жартом. Я не повинен був його повторяти, я, який ще в 1904 р., отже довго перед Бернстіерне Берисоном підніс свій голос проти кривд завданих Україні. До певної міри я міг би ставити собі за честь, що з приводу цілковитої дрібниці — а саме з приводу моєї відсутности на одному українському святі у Львові в 1898 р. — проти мене досить гостро виступила українська преса, особливо-ж устами її найвидатнішого представника Івана Франка, якому я проте ніякого зла не зробив. Моїм злочином було те, що приобіцявши прийти на вечір у честь Шевченка, я в найчемніших словах і у висловах найбільшої пошани післав відмову, мотивуючи її тим, що поляки, які запросили мене до Львова і яким гостем я був, заявили мені — у своїм національнім фанатизмі — що я доконаю зради проти них, якщо я піду в українське товариство.

Мої теплі слова про долю України під чужим пануванням не були передані і лишилися невідомими поза межами Данії. Коли я їх писав, не можна було ще мріяти про самостійну Україну.

Отже я почуваю тепер потребу висловити, з якою великою симпатією я ставлюсь до боротьби українців за їх самостійність. Кріваву несправедливість робить їй Росія і одночасно Антанта. Це ганьба, коли такого дикуна, як Денікін, підтримує цивілізована Европа, а ще більша ганьба спочатку виставити в своїй програмі визволення і право самовизначення всіх народів, а в данім випадку України, а опісля боротися за відбудування реакції.

Для України не має це великого значіння, чи один письменник в Европі більше чи менше симпатизує з правами її народу та долею її країни. Та я виключно із почування особистого обовязку висловлюю нині Україні свою найглибшу пошану.

Юрій Брандес.

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

Хронічні „прокуратори".

Ще 18. лютого появився у нас допис з Берліна *„Двають про нас"* про нові ходи і заходи емеритованого „закордонного центру", яких завершенням має бути видавання в Галичині беззастережно, себто безкритично радянофільського щоденника. Змістом цього допису, після довшої понадтижневої надуми, глибоко перенялася львівська „Рада" і в ч. 17 (з 27. лютого) виступила з „прокураторською" філіпікою: „Новий провокаційний скандал і його підложжа".

Наш чисто інформаційний допис в „прокураторськім" розумінні „політичного органу незалежної думки" є нічим іншим, тільки: денунціяцією і провокацією. Є він — подумайте! — наслідком вітру, „що віє з Льондону чи з Риму *via* Варшава проти Сходу", наслідком

„мягкої атмосфери вигоди... з огляду на заповіджений з Варшави сезон операцій, прямуючих до „освободження" України в імя ягайлонської ідеї"...

Вислідом цеї вигоди і моди є

„раптовий, крутий зворот УНДО з політичної лінії, принятої при заснованні Обєднання, та крикливо-демонстраційне, торжественне його відречення від „більшовицької України".

Після цих чотирьох міхів полови з інтелектуального елєватора „незалежної думки", наступає найважчий удар в спину Обєднання:

„На підложжі, на якому зродилася — в головах провідників УНДО — монструальна політична думка, що довела їх до абсурдного відречення та відмежовання від політичного життя пня власного народу і вартостей, що їх здобув він у тяжкій політичній боротьбі, — на цьому підложжі — на грядці плеканій провідниками УНДО — виросла й цвітка... провокації й денунціяції!"

Читаєте і дивуєтеся, хто то, яким правом і на якій основі закидує нам „відречення та відмежовання від політичного життя пня власного народу"? В які то стрічки прибираються ті, що весь час проти виставлюваного нами і бороненого, без огляду на їх терор, принціпу незалежности й соборности української нації та цінностей активної боротьби за свою національно-політичну сутність — виставляли свої провінціонально-сепаратистичні загумінки, як: західно-українська держава в Австрії (1918 р.), „Східна Швайцарія" на території Сх. Галичини з трьома рівнорядними і рівноправними народами" (1921 р.), галицько-володимирська держава (1923 р.) і т. і.? Не забувайтеся, панове „прокуратори", „професори" й інші високі „чини"!

Провокація і денунціяція! В чомуж узмістовлюються ці дійсно провокаційні закиди? Те виясняє нам довший „вітровий" уступ з вітрака „незалежної думки":

„Прислухуючись до вітру, що дує сьогодні з Варшави (з котрої вулиці? — Ред.) проти „більшовицького сходу", не забуваючи між тим, що воно значить, коли — в наших відносинах — якась особа, політична організація, чи пресовий орган попадуть в підозріння, що вони „розвивають свою роботу під ідейним проводом комуністів", зглядно, що вони організуються чи видаються за „гроші комуністів" (численні політичні процеси, масові арешти на Білорусі!) — панове з проводу УНДО (почерез свій півофіціяльний орган, одинокий у нас щоденник „Діло") кинули на своїх політичних противників у наведених провокаційних статтях отсі (дослівно) підозріння — і то в такій категоричній формі, що в даних відносинах обі статті можуть послужити **поважним матеріялом до карно-судового слідства**".

Справді, що за страхіття. Біблійний жах напав на наших „незалежників" і „революціонерів" на саму вимаґіновану можливість про „карно-судове слідство". Сотні і тисячі борців клало свої голови за великі ідеали, сотні і тисячі зносили знущання, найкращі літа проводили в тюрмі, гинули на великім і тернистім шляху до величньої мети, а „дипльоматичні" маркиранти, тепер з під стану „незалежної думки" попадають у стан фебри на вимаґіновану можливість „карно-судового слідства". Заспокійтеся панове! Тільки далі розбивайте український національний табор, а ще замість „карно-судового слідства" будете відзначені ордером *„Polonia Restituta"*.

Але в чому узмістовлюється провокація і денунціяція? Чи може в тому, що голова „закордонного центру" поклоняється радянському дипльоматичному представництву в Парижі? Алеж голова такої установи має право й обовязок входити у звязки з представниками всіх держав, скоро вони тільки виявляють охоту допустити його до себе. Таж Чемберлен є міністром в шляхетсько-консервативному уряді великої імперії, а преців веде розмови з радянськими дипльоматами. Таж італійський король Віктор Емануель хіба походить зі старшої династії, як голова „закорд. центру", а преців в часі ґенуенської конференції відбув паломництво до Чічеріна.

Отже цей момент відпадає. Але зате виступає інший. Вся ця „денунціяція" щодо свого змісту торкається „незалежників-націоналістів" і до самої „Ради". Про це переконує нас таке „твердження".

„Тому стверджуємо іменем цієї групи людей і іменем часопису, що явною ціллю цих провокаційних статтей є: на випадок, колиб з того боку виявилась опозиція внутрі УНДО — і на випадок колиб „незалежники" організували нову політичну партію, та вкінці колиб „Рада" стала дневником — а впрочім і на кожний випадок — вказати поліції на ті особи, на ту групу і партію та на часопис „Раду", як на щось, що стоїть за гроші, на жолді більшовиків — є під їх керуванням і тому для польської держави є вони всі разом небезпечні".

Алеж безпечні, безпечні? Від вашої „революційно-незалежницької" акції — без огляду на те, під чиїм керуванням вона буде розвиватися, навіть польська корова не махне хвостом. Зрештою, ноторійно відомо, що „Рада" стоїть і розвивається виключно власними силами. Такий орган навипередки розхоплюваний (зогляду на добрий папір) жидівськими продавцями масла, сира — *pardon!* — читачами, передплатниками і прихильниками, має всі дані розбухатися у щоденник. Також наші сільські кооперативи збираються вислати збірну подяку видавцям „Ради", бо мають безплатно папір до завивання товарів. Таж тільки власними силами і віддавністю своїх довічних передплатників могла „Рада" з тижневого перейти на двотижневе видання, а опісля збільшити обєм. Чомуж не може таким самим способом еволюціонувати на щоденник? Зовсім природно, що „Рада" зовсім безосновно переносить на себе якісь підозріння.

Та сама непорочна „Рада", яка так обурюється з приводу нашого берлінського

дописи, ще недавно в ч. 11 з 6. лютого) писала про нашого редактора, послугуючись видумкою „Гром. Голосу".

„Ми ствердили, що один з головних редакторів „Свободи" п. Василь Мудрий, будучи редактором „Свободи" і „Діла", зробив був умову редагувати газету для партійних ворогів УНДО (комуністів — прим. „Ради"), тих самих, проти котрих він потім на зізді УНДО був головним теоретичним речником та на котрих нині кидає громи як на грядущих хамів".

До цеї бистроумної нотатки „Гром. Голосу" додала „Рада" ще бистроумнішу інтерпретацію, підлиту „прокураторським" сосом.

„Як бачимо, нинішній начальний редактор „Діла" і шеф штабу УНДО не є таким малодушним чоловіком щоби засклепитися тільки для одної ідеї і одного політичного напрямку. В його світогляді лежать побіч себе немов гармати в магазині (що за образове порівнання? — Ред.): фашизм, демократизм і комунізм, а ці страшні і взаїмно себе поборюючі сили може опанувати тільки такий майстер, як п. Василь Мудрий".

Що це? — спитає здивований читач. Це — очевидно — ні не провокація, ні не денунціяція, а чесна, відкрита і принціпова політична боротьба найчистішої крови „незалежників" з політичною безхарактерністю, а ваш берлінський допис, що згадує про меморіял голови „закорд. центру" — це нішо інше, тільки провокація і денунціяція.

Як чесно і достойно воюють проти нас залічкові „революціонери" з під стягу „незалежної думки", з якою злочинною премедитацією вони поборюють членів нашої редакції, що в найважчих часах несли на собі тягар відповідальної громадської роботи, з ким вони тільки не єднаються у тій вінчевній боротьбі, нехай свідчить ще от цей уступ:

„Відносно-ж грошей на часопис, „щоб ліквідувати „Діло" і т. д., вистарчить зазначити, що тут підсувається закордонному „центрові" власний і свобідний спосіб думання авторів чи редакторів провокаційних статтів. А маємо до того основу, бо не дуже то давно писав „Селянський Прапор", орган Даниловича, про своєчасні заходи б. нач. редактора й теперішнього співробітника „Діла" — щоб одержати для „Діла" фонди від Поляків (д-р Данилович в тих фактах певно визнається!) — а цілком недавно „Гром. Голос" писав знов про старання о гроші з противного жерела на часопис б. співробітником, а теперішним нач. редактором тогож „Діла".

Панове „незалежники" не знають іншої мови, як тільки про гроші. Виросли вони на цьому грошевому грунті, всякі валюти проживали і тепер тільки в одно відому пісоньку повторюють. Звичайно „*der Schelm denkt, wie er ist*". А нищити честь противника можна й на спілку з Даниловичем, Яцковим (автором тієї вінчевної революційної" видумки в хлібоїдськім. Сел. Прапорі) і Стовпюком.

Так в полоніці „незалежної думки" крутяться місцеві хоружні „закор. центру", безсоромно „валяючи дурака". Правда, сто літ тому ще менший „чин" від п. „прокуратора" твердив що

„всякому городу свій нрав і права,
всякий імієт свій ум голова".

але ум нашого „чиновного" політика, дипльомата і незалежного борця, при всій своїй „прокураторській" гнучкости не в силі закрити голої дійсности. Бо на що придасться вся та незугарна, сира і примітивна еквілібристика про те, про що давно горобці цвірінькають. От львівська „*Нова Зоря*" в ч. 8. (з 27. лютого пише:

„Поволи але з кождим числом усе ясніше, вилазить шило з львівської „*Ради*", з того „політичного органу незалежної (??) думки". Вийшло, що тепер „Рада" нічим не ріжниться від „Світла" й „Волі Народа". Большевицька пропаганда в Східній Галичині збогатилася одним органом більше. Нема числа, де не славлено би большевиків, де не підношено би під небеса большевицьких порядків. Донедавна націоналістичний орган перейшов зовсім на орган комуністичний".

п. м. в. с.

Культ поляглих.

Чого вчать нас ближчі і дальші сусіди.

Перед кількома днями були ми у Львові свідками нової великої польської паради: торжественного перенесення на цвинтар „оброньцуф Львова" тіл тих польських легіоністів, що в часі відомого бунту польського легіону в лютім 1918 року згинули від австрійських куль під Раранчею на Буковині, в часі переходу II. бригади легіону на територію Вел. України. Як відомо, польський легіон звернувся тоді проти Австрії, обурений постановами щойно заключеного берестейського мира, на основі яких більша часть Холмщини мала належати до української держави. У відповідь на це легіон відмовив послуху австрійській військовій команді і старався пробитися через австрійські лінії на схід, щоб саме на землях В. України, контрагента центральних держав, злучитися з польськими добровольцями по другій стороні боєвої лінії. Цю виправу здушено, а жертви її, що досі лежали на полях Раранчі, перенесено саме в минулу неділю на личаківський цвинтар у Львові, де вони спочили в спеціяльно на ту ціль вибудованих, стилевих катакомбах.

Одночасно майже читаємо в „Каттовіцер Цайтунг" про інтерпеляцію нім. сенатора Маєра і тов., що її він вніс до голови ради міністрів і міністра війни Пілсудського в справі знищення памятника поляглих в місті Плес Горішній Шлеськ. Справа настільки цікава, що варто її переповісти й нашим читачам. Отже ще 50 літ тому, в 1876 р., місто Плес здвигнуло памятник у честь тих громадян міста й найближчої околиці, що згинули в памятних війнах 1866 і 1870/71 рр. В 1903 р. тодішній окружний союз учасників війни у м. Плес збудував на місці того старого новий гарний памятник, що відповідав більше вимогам естетики й мистецтва. Цей новий памятник переняло місто Плес під свою опіку і він стояв ненарушений до останніх днів. А на цьому памятнику були з трьох сторін таблиці з назвищами поляглих, а з четвертого боку такий напис: „Хто згинув мужньо за свою батьківщину, той збудував собі сам вічний монумент у серцях своїх вірних земляків". Аж ось недавно місцевий староста велів зняти таблиці з іменами поляглих і таблицю з поданим вище написом, а зате вставити у памятник плякету Пілсудського і 13. лютого ц. р. колишній памятник поляглих відслонено з парадою — як памятник Пілсудського. Проти такого збещещення памятника німецької культури звернулися інтерпелянти з протестом до польського уряду, домагаючись зовсім слушно привернення того памятника до давнього його стану.

Ці два приклади з останніх днів повинні пригадати й нашим людям справу відповідного утревалення памяти поляглих українців, що її ми вже нераз підносили на сторінках нашого органу. Так як тепер справа стоїть, то у нас слідний ледви слабий відгук того, що в цій справі зроблено і дальше робиться в інших культурних народів. У такій прим. Австрії нема вже села, в якому не було би відповідного памятника, а принайменше памяткової таблиці в честь жертв війни — з повним списом погибших з тої місцевости. Про національно-виховуюче значіння таких памятників говорити не приходиться, бо воно ясне кожній тямучій людині. А всеж таки у нас не витягають з того ніяких висновків і в цій преважній справі ні у Львові ні на провінції саме нічого не робиться.

Вісім літ минуло від часу боїв за Львів і Галичину, а ми не маємо досі навіть на обох львівських цвинтарях упорядкованих як слід могил поляглих українців. Про провінцію нема що й згадувати. Так і здається, що ті українські могили будуть відповідно упорядковані, втягнені в реєстр і дістануть тревалі хрести-памятники мабуть аж тоді, як істнуюча у нас влада прикаже нам це зробити... Бо ми самі за тогож не додумаємося ніяк! Ми й досі не спромоглися на оснування окремого товариства охорони українських воєнних могил, хоч якісь почини в цій справі робляться здавна.

Кінчаючи отсю замітку, кличемо: Плекаймо культ погибших народних героїв і збережім їх память для грядучих поколінь — поки не запізно! Конкретно: в кожній нашій місцевости повинен завязатися негайно комітет, який повинен поставити собі за завдання: а) упорядкувати могили всіх погибших українців (розкинених по полях небіщиків звести на місцевий цвинтар!) і прикрасити всі ті могили тревалими памятниками і написами з тревалого матеріялу; б) здвигнути окремий памятник, або уфундувати памяткову таблицю в церкві чи в місцевому Народному Домі (читальні), на яких будьби вирито імена всіх погибших з дотичної місцевости в рр. 1914—1920.

Це є те мінімальне, що повинна зробити кожна українська громада й кожна більша наша установа в память своїх погибших членів. Докажім, що ми вміємо плекати культ народних героїв — як усі культурні народи світу!

Ів. Нінчук.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Д-р І. Свєнціцький.

Музеї і книгозбірні сучасної України.

(Продовження.)

Церковно-побутові й історично-культові предмети Церковно-Археольогічного Музею Київської Духовної Академії прилучено до чималих і дорогоцінних збірок церковної старовини *Київо-печерської Лаври* та її монастирів. Ці збірки, розміщені у просторих світлицях митрополичого дому біля Успенського Собору Печерської Лаври, творять дійсну скарбницю дорогоцінностей праці творчого духа нації і його безмежно сміливого лету в царину краси. Ікони перших діб християнства Південного Сходу, Середземного Моря, Еллади, Балкану, Новгороду і Придніпрів'я; дорогоцінні шитва, ризи й сосуди церковні XV.—XVIII. вв.; наївно-прекрасна символіка українських іконописців XVII.—XVIII. вв., величні портрети історичних діячів України тоїж доби; прегарні зразки давньої книжної культури українських земель у роскішно розмальованих рукописах від XIV. в. починаючи та богато випосажених зображеннями (ілюстрованих) стародруках XVII.—XVIII. вв. — ось зміст Лаврського Музею. Хоча сьогодні навні гейби завмерло давнє життя богомольців у Лаврі, то після виконання всеї музейно-книгозбірняної праці музейниками і книжниками у Державному Культурно-Історичному Заповіднику, яким проголошена вся Київо-Печерська Лавра, — до неї попливе широким руслом нова хвиля прочан — поклонників краси.

І поклоняться вони плодам праці, любуванню і життя у вічному тих, мощі чиї стільки віків притягали до Київо Лаврських печер безліч богомільного люду, що шукав там замирення душі й укоєння свого болю...

Захоплені притягаючою силою виставленого, забудуть нові прочани свої житейські печалі. Перед їх душевними очима оживуть діла давно минулих літ і вони почують нерозривну звязь сучасности з рідною, дорогою, вічно живою минувшиною. І народиться в серцях нових лаврських прочан живий звязок з українською культурою, щезне механічне українство, що було наслідком примусової українізації, бо в душах видців живих творів минулих поколінь України народиться органічна звязь із людом-землею. Як в душах слухачів чудових арій безсмертних творів світових композиторів, переданих українським словом визначними артистами — народилася на місце недовіря і нехіті пошана і любов для українського слова, так на вид дорогоцінних і роскішних творів мистецтва давно минулих віків — поколінь України появиться в душах видців свідома пошана і любов для знання, смаку і творчости розмаху давніх поколінь України. І згодом змежи тих, що найшли сами себе, коли стояли перед збірками віковавної Київопечерської Лаври, вийде... може ґеній... новий творець нових цінностей у вічности українського життя... А може на неодного видця-гостя прастарих затишних саль-церков сплине із зібраних у них дорогоцінних памяток минувшини благодать замирення душі і укоєння ран сердечних..., бо коріння традиції вросло дуже глибоко в наше серце і наше єство. А на отсій підсвідомій традиції держуть звязь віків

Цей особливий, не механічний, а органічний, естетично-моральний вплив усяких музейних збірок на широкі маси бере між іншим в рахубу кожна державність, коли переймає у свої руки музейне й бібліотечне діло, для його дальшого ведення і використання. Мусіли з тим рахуватися і представники нової державности, опертої на основах матеріялізму і раціоналізму. Історичний матеріялізм зводить усі прояви життя до ролі проявів суспільно-економічних взаємин праці робітника до капіталу. Музейник мусить поглянути на мистця в певні хвилини його життя, завсе як на витвірника, що працює на покриття запотребування на житейському ринку. Тому музейник як представник попиту збірного споживника мистецького витвору, волею-неволею стає у відношення визиску (експльоатації) чужої праці для вдоволення збірного видця. Але як суспільник-музейник нової України — мусить бути справедливим оцінником витвору, на якому може і мусить виграти матеріяльно кожний мистець сучасности, а морально в міру якости твору і давній мистець.

Раціоналізм у справах релігійних, звязаний тісно з матеріялістичним світоглядом комунізму, не признає цінностей, необоснованих чистим розумом і холодним розсудком; він віддає всерозідаючій критиці ці традиційні святині, а з ними й церкву. Одначе обмеження навні церковно-релігійного життя зовсім не потягнуло за собою знищення віковавніх видимих цінностей церковного життя — творів мистецтва й культури. Тож після того, як усі церковно-культурні памятки вибрано із церков, їх виділено як на Україні, так і в СССР, у музейні відділи історії культів і звязаного з ними побуту. Таким чином ворожий церкві матеріялізм і раціоналізм допоміг нам приглянутися ближче до мистецьких цінностей, що були досі заховані по ріжних ризницях-скарбницях, та на їх вид пережити цілу низку настроїв, почувань і всяких звязаних з ними волевих і позавольних порухів, званих звичайно проявами душі — псіхи. А у хвилинах цих переживань людини, ще тіснішим стає звязок між матеріяльним і моральним естетизмом. Видець у пориві захоплення прекрасним твором мистецтва, що служив стільки віків містичній красі церковної богослужби, почує певно порив до кращого й чистішого життя морального. Зате в душі глибоко моральної людини на вид прекрасного мистецтва дорогої йому церковної установи — можливо, що появиться порив до вияву свого внутрішнього єства в чинах і творах дійсно прекрасних.

Етика й естетика — це дійсно дві рідні сестри.

Тим тільки можна собі пояснити дійсну дбайливість сучасних державних представників СССР і України не лише за всі без виїмку збірки давнини, але й особливішу за памятки давнього церковно-мистецького життя. А що ці памятки церковно-релігійного життя були й будуть завсіди також виявом певних культурно-побутових переживань і суспільно-економічних взаємин нашої країни, то зовсім природно вони становитимуть завсіди частину з цілости культурно-національного життя, та якесь огниво в ланцюху розвою людського життя. Тут можна робити чимало найріжніших сполук більше або менше вдатних і витворювати з них нові типи музейних збірок

(Продовження буде.)

Бої за Шанґай.

Чанґ-Тсо-Лінове військо під Шанґаєм.

Льондон, 27. лютого 1927.

В Шанґаю є тепер 62 англійські кораблі. Два відділи англійської артилерії заняли становища на горбі біля міжнародньої концесії. Також італійські, французькі і японські відділи заняли відповідні становища і боронитимуть концесії, коли б кантонські війська пробували заатакувати їх.

Кантонські війська посуваються наперед. Але рівночасно ввійшли до Шанґаю перші відділи шантунґської армії, а саме передня сторожа в силі 3000 людей армії Чанґ-Су-Чанґа. Армія ця загалом має 32.000 вояків і спішно йде для оборони міста. Рівночасно до шанґайської пристані з Чинґ-Таву вийшло 16 кораблів із військами Чаґ-Тсо-Ліна для оборони Шанґаю. Перші відділи шантунґських військ, як лише прийшли до Шанґаю, вирушили на Су-Кянг, щоби виступити проти машеруючих кантонців. Одначе потерпіли невдачу і кантонці заняли Су-Кянг.

Порозуміння між кантонцями і півн. військами.

Льондон, 27. лютого 1927.

„Обсервер" повідомляє зі Шанґаю, що там є чутки, начеб за посередництвом японських делегатів прийшло до порозуміння між кантонцями і півн. військами.

Англійсько-більшовицький конфлікт.

Льондон, 27. лютого 1927.

Виступи поодиноких членів англійського кабінету у відношенні до СРСР. є чимраз рішучіші. Міністр гігієни Бровдстен у промові зазначив, що Англія не може вже довше терпеливо зносити більшовицьких дипльоматичних метод. Англія не стерпить, щоби Москва проти своїх зобовязань і проти всяких культурних дипльоматичних звичаїв раз-у-раз підривала авторитет британського уряду. Торг. договір із СРСР. на думку міністра стався безпредметовий. Всякі дотеперішні договори англ. уряду з СРСР. були непростимою помилкою.

Сороков, член більшовицької торг. місії у Льондоні заявив журналістам, що остання нота Англії до СРСР. спричинить мабуть зірвання торг. взаємин між СРСР. і Англією. Але СРСР. все таки сповнить свої платничі зобовязання.

Берлін, 27. лютого 1927.

Німецькі міродатні кола слідкують пильно розвиток конфлікту між Англією і СРСР. Побоюються, що СРСР. вишле гостру відповідь на останню англ. ноту і що англ. уряд мусітиме вкінці проголосити бойкот СРСР.

Армія СРСР готова.

Відень, 27. лютого 1927.

„Н. Вівер Журналь" повідомляє, що на Сибірі і в Туркестані СРСР. має 130.000 готового війська з 500 гарматами. Підчас літних маневрів кермували вишколенням тієї армії німецькі офіцери. Крім того 20.000 більшовицьких підофіцерів вправляли кантонське військо. Тайні звіти, найдені в Шанґаю весною 1926 р., заповідали на 1927 р. велику революцію в Індиях.

Уряд відпекується.

Варшава, 27. лютого 1927.

„Ґазета Пор. Варшавска" обговорюючи в статті „Непочитальні виступи" статтю Узембла „Визнання незалежности" і Стпічинського „Чому Україна", які висувають незалежність України, пише: „Чекаємо — або виразної заяви шефа теперішнього уряду, що з „Глос-ом Правди" нішо його не лучить, або щоби зроблено кінець непочитальним виступам того часопису".

З президії Ради міністрів комунікують урядово: З приводу питань, звернених з ріжних сторін до представників польського уряду подається отсим до відома, що денник „Глос Правди" не є зовсім виразником поглядів урядових сфер і що уряд ніякої відповідальности за енунціяції „Глосу Правди" не бере.

Сконфіскована відозва.

Варшава, 27. лютого 1927.

Сконфісковано відозву „Ліґи Оборони Прав Людини й Горожанина" в справі політичних вязнів. Відозва робить гострі закиди польському тюремництву і трактуванню політичних процесів судами. Відозву підписали пос. Смяровський, Туґут, сен. Познер, Андрій Струґ, Кар. Іжиковський і інші.

Самоврядна Рада.

Варшава, 27. лютого 1927.

Уряд приготовляє проект утворення Самоврядної Ради і в найближчих днях має бути оголошена ліста членів, які мають увійти в склад Ради. Крім делеґатів уряду мають увійти до Ради представники союзу міст і репрезентанти сільських громад. Завданням Ради буде видавати податкові, інвестиційні, дорогові, санітарні й инші опінії, які входять у ділянку самоврядної господарки.

„Дзєннік Варшавскі" перестає виходити?

Варшава, 27. січня 1927.

Є чутки, що орган посла д-ра Райха „Дзєннік Варшавскі" має в найближчих днях перестати виходити.

Православний синод.

Варшава, 27. лютого 1927.

Сесія синоду православної церкви в Польщі вже покінчилася.

Православна делеґація.

Варшава, 27. лютого 1927.

З кінцем березня іде до Царгороду, Атен, Білгороду і Софії спеціяльна делеґація під проводом митр. Діонізія, щоби відвідати екуменічний патріярхат і нав'язати з ним і иншими автокефальними сх. церквами тісні церковні й особисті взаємини.

Тіло Брандеса спалено.

Берлін, 27. лютого 1927.

З Копенгаґи повідомляють, що тіло Брандеса спалено в тамошній крематорії при участи малого гуртка найближчих свояків і приятелів покійника.

НОВИНКИ.

— **Хто орґанізує хлібоїдів?** На днях згадували ми, що 17. лютого ц. р. мав відбутися „зїзд" хлібоїдів в Тернополі під проводом редактора хрунівської газетки „Селянський Прапор". Ревеляції про „зїзд", подані покровителями хлібоїдів — „Дзєнніком Львовскім", „Ґаз. Пор." і „Сл. Польск.", неправдиві. В дійсности не було ніякого зїзду, а тільки приїхав з поклоном до воєводи гурток хрунів, ласий на наживу з гадючих фондів, що їх тепер розділює хлібоїдам санаційний уряд. Які люди входять до хрунівської орґанізації У. Н. С. — себто „партії" Даниловича, вказує те, що орґанізатором на Поділля „вибрано" Йосифа Чайковського, бувшого власника кіна і реальности в Тернополі, тепер без маєтку і заняття, що довший час сидів за ошуканство в тернопільському криміналі, вже недавно за польських часів, а і нині має слідство за махінації при військових рекляміціях. Він має бути репрезентантом і сіяточем хлібоїдів на тернопільське воєвідство. Цей Чайковський хотів зєрбувати до спілки злькавтованого нар. учителя Володимира Чубатого, але цей, хоч у скрутному положенні, таки не рішився пристати до хлібоїдів. Між нашим населенням на Поділлі, а зокрема в Тернопільщині, хлібоїди не мають ніякого ґрунту під ногами і ціла їх деморалізаційна акція їх хлібодавцям рішучо не виплатиться.

— **Особисті вісти.** У віденському університеті промувався на доктора державних наук п. Любомир Макарушка зі Львова.

— **Де пани, там і ми.** Хоча на малу скількість наших балів ніхто не може нарікати, видко, що й вони не вистачають деяким нашим громадянам. У довідуємося, що один з директорів одного з наших банків хотів забавитись справді по панськи і брав участь у балю „Польських банковців", який, як сам чваниться, коштував його при самій касі... 200 зол. Зате його жінка доступила тої чести, що при польонезі йшла в перших парах, не дуже далеко від президента Наймана і инших військових достойників. Уявляємо собі, яку міну зробив би цей пан директор, якби комітет якого нашого балю попрохав його дати 200 зол. на яку нашу добродійну ціль.

— **Щоби було ще більше клопоту** з грішми, як є тепер, будемо — кажуть мати замість 20-зол. банкнотів банкноти 25 золотові, а тамті будуть скасовані. Польський Банк дістав уже новий випуск банкнотів по новим зразкам: 5 і 50 зол.

— **Темна хроніка.** У львівській військовій вязниці на Замарстинові був цими днями бунт вязнів. Відносини мусіли бути там віддавна несолодкі, коли недавно військовий суд судив тамошнього коменданта і кількох урядовців-офіцирів, адміністраторів цього захисту. Чотири вязні підпалили передучора в келії сінники і зробили барикади з меблів. Треба було покликати огневу сторожу, яка мусіла обливати вязнів зимною водою. Таку звістку приносить один львівський денник; а другий упевняє, що це все — чиста фантазія. — За одну ніч арештували у Львові 18 підозрілих типів, без паперів, яких минуле будуть перевірювати на поліції. — Слава львівської „золотої молодої" доходить аж до Грудзьондза, де ошукує людей якийсь 19-літок, якого родичі помістили в поправчім заведенні біля Добромиля.

— **Трупи і нещастя.** На залізничім двірці в Станиславові нічний дозорець застрілив злодія, одного з трьох, що нишпорили вночі по магазинах. На стації Букачівці льокомотива вбила кондуктора Вундку, який поховзнувся, переходячи через залізничий шлях у тій самій хвилині, коли надіхав поїзд. Львівська служниця Крашановська задушила немовля і підкинула під сходи. У селі Лани біля Львова згоріло одно обійстя наслідком необережности господині, що ходила до стайні із свічкою. 36-літній львівський робітник Петро Галка пробував отруїтись денатурованим спіртом. На Замарстинові вчора опівночі зударилось авто з возом так сильно, що шофер, візник і пасажирі ранені, один кінь убитий, а другий з поломаними ногами. На вул. Каштелянській ч. 11 у Львові щось загорілось у прачкарні в сутеринах; мешканці дому так перелякались, що хотіли скакати із вікон.

— **Що є образою.** У Раві Руській засудили пятьох жидів за образу чести по 50 зол., тому, що кричали до адвоката Манделя прізвище „Гощак". Гощак є в Раві Руській особою, якій, як усі загально знають, бракує розуму. Просимо уявити собі, які прізвища можуть легко бути образливі у Львові!

— **Між аристократами.** Варшава має матеріял до сензаційного процесу: якийсь аристократ хоче перевести доказ правди, що княжна Марія Любомирська, яка померла в 1923 р., зійшла зі світа отроєна її спадкоємцями. Переведуть ексгумацію тіла.

— **Чудасії.** Дістали ми почтою книжку видану в Шікаґо, по польськи, п. з. »*Jesus Chrystus, król pokoju: Nota sprawy Wsina*«. Є це політична дисертація якогось нешкідливого божевільного, який уважає себе Христом і в Його імені поширює по світі такі правди: „А Україна? це Польща історична, так само як руки, ноги, очі, вуха та волосся є членами чоловіка, і є ними також Литва, Австрія, Росія, Німеччина, Чехословаччина і т. д., які належать до історії Польщі". Видко, що державна меґальоманія кінчиться інколи таки документним божевіллям. Іншою недугою є т. зв. гіпсельоманія, себто манія височости, якої жертви, захоплені високими шпилями, пробують дістатись туди на верх, а по дорозі у паморках падуть. Одним з таких предметів, який притягає чимало жертв, є париська вежа Айфля, біля якої, як повідомляють, поставили тепер постійну варту, щоби стежила, чи хтось недужий не пнеться по ній на верх.

— **Для шахістів.** У четвертім сеансі шахових змагань у Ню Й рку ні одна партія нескінчена. Капабльянка має перевагу в партії з Відмаром. Шпільман імовірно з Немцовічем; партія Маршаль-Альохін скінчиться мабуть розіграною. Дотеперішній стан змагань: Капабльянка 2 і пів, Немцовіч і Відмар півтора, Альохін і Шпільман 1, Маршаль пів. У пятім сеансі гратимуть: Відмар з Немцовічем, Шпільман з Маршалем, Альохін з Капабльянкою.

— **Світова всячина.** Уряд острова Куби врешті дозволив на вїзд до Гавани Річіоті Ґарібальдієму, що відограв сумну ролю шпіона. — Мадярський міністр справедливости дозволив фальшівникові гр. Віндішґрецові сидіти ще 3 місяці у санаторії для лікування. — У Римі помер артист альзатець Строль Фері, який жив там 40 літ. Усе велике майно записав Франції. — За 1926 р. у копальнях радянської України було 42.130 нещасливих випадків; попереднього року лише 23.000; причина — зіпсовані старі машини, кепські шляхи, погана одіж. — Делеґати православної церкви у Польщі з митр. Діонісієм ідуть на Балкани, щоби нав'язати взаємини із східними автокефальними церквами. — Мешканці міста Цоппот протестують у Данціґу проти касина гри у своїм місті. — Власник „музік-голлю" („Колізеум") у Льондоні запропонував групі робітничих... послів виступити у своїм театрі; є між цими співаки, актори, а навіть престідіґітатори себто „москалі-чарівники". — Пекінський міністр фінансів зголосив свою димісію з поважної причини: не має в державній касі грошей. — По селах в околиці Харкова: Червоний жовтень, Попівка, Лиса Гора що ночі крутяться стада вовків, які заходять на обійстя і тягнуть домашні звірята. Вечорами населення лякається виходити на вулицю.

— **З кіна.** У кіні „Лев" нова фільма п. з. Вірля (Люнатичка) у головних ролях з Ордонівною, кап. Орлінським і арт. Чермаським.

Дописи.

Устрики Долішні. (*З наших успіхів у повіті*). Наш судовий повіт був колись одною з твердинь москвофільського руху старої марки. Тепер-же, а головно з часу приходу до Устрик Долішніх адвоката д-ра Олександра Пеленського, став поволі позбуватися москвофільської дурійки. Зпершу пішла орґанізація селянських мас на кооперативному полі, бо це промовляло практично найбільш до переконання нашого бідного гірняка-лемка. За кооперативною роботою пішла робота освітня, а відтак і політична. Тепер москвофільський рух у нашому повіті не має вже ніякого значіння, бо майже всі ідейні й чесні одиниці з того табору, як приміром о. М. Милянич, стали щирими українцями і добрими працьовниками на народній ниві. Доказом на те, що москвофіли не мають уже ґрунту під ногами, є невдала спроба устриківського кацапського мамутика зорґанізувати в Устриках якийсь „Рольничій Союз". Цей пан, хоч мав за собою сильну підтримку власть імущих, не міг зібрати на нараду в цій справі навіть кількох селян, так що ця імпреза тимсамим не вдалася і бідний її ініціятор мусів закинути цей плян. З великим розгоном ішла у нас походом при помочі дешевої демагоґії польська соціялістична партія, яка засипувала села своїми емісаріями, що обіцяли всякі блага, якщо тільки наші селяни запишуться до партії і будуть складати ріжні датки. Коли пепеесі побачили, що справа гладко не йде, стали намовляти наших людей до кидання Рідної Землі, виїзду до Перу, тощо. Одначе наші люди скоро пізналися на фарбованих лисах і не тільки гнали їх з сіл, але й за всякі звичайні обманства потягали цих панків-аґітаторів до судової відповідальности. Найбільший вплив у нас має безперечно Українське Національно-Демократичне Обєднання саме тим, що з доручення Обєднання працює по наших селах цілий ряд активних, ідейних одиниць на всіх ділянках громадянського життя, як напр. д-р Олександер Пеленський, який зорґанізував наш судовий повіт політично і є головою Повітового Комітету УНДО, а дальше о. Левицький Адріян, який заснував у своїй парохії аж дві гарно проспеуючі кооперативи, о. М. Милянич, о. Володимир Вербинець і о. декан Жарський, що, не зважаючи на свій старечий вік, не відтягається від живої діяльности в Народнім Домі, Рідній Школі і „Сільському Господарі".

З судової салі.

Публичне насильство чи провізорія?

Перед повітовим судом в Янові коло Львова, як делеґованим для карних справ, суджених одиничним суддею, відбулася друга з черги розправа проти 17 селян з села Зелева коло Домажира, обвинувачених у злочині публичного насильства, доконаного нібито насильним нападом на чужу недвижимість і небезпечними погрозами. Обвинувачення оперлося на осьякому факті: В селі Зелеві є дідич Брайтер, брат давнішого посла і видавця „Монітора" Ернестра Брайтера, який поставив з кінцем квітня 1926 на річці, що плила через його й селянські ґрунти греблю для спрямування води з річки на свій млин. — З причини поставлення цеї греблі вода виступала з берегів і залила селянські ґрунти. Власники цих ґрунтів зібралися разом і перервали греблю, щоби спинити залив своїх ґрунтів. Брайтер зробив з цього велику судову справу. Він завідомив поліцію, яка по списанню протоколу при[...] арештувала около 20 селян з Зелева. Арештованих придержано у слідчій тюрмі 2 тижні, а епільогом цеї справи були дві розправи перед повітовим судом в Янові в днях 24/І. і 14/ІІ. ц. р. Селян з Зелева судив начальник янівського суду Винницький, сторону пошкодовану заступав д-р Ек, обвинувачених боронив адвокат д-р Ол. Марітчак зі Львова. В ході розправи виринуло питання, чи селяне допустилися публичного насильства, чи тільки звичайного нарушення. Янівський суддя станув на становищі, що в данім випадку мало місце публичне насильство і засудив ц[...]

обвинувачених селян на кару тяжкої вязниці по одному місяцеві, а двох обвинувачених на кару тяжкої вязниці по два місяці, з завішенням кари для всіх засуджених до 5 літ. Чотирьох обвинувачених суд увільнив зовсім. Засуджені — не зважаючи на завішення кари — зголосили відклик від вироку пов. суду в Янові, який розглядатиме окружний карний суд у Львові.

Нові книжки й видання.

КНИЖКИ:

Д-р Кость Левицький: ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНЦІВ 1848—1914. Друга часть. Львів 1927. Накладом власним. З друкарні оо. Василіян у Жовкві. 3 4 + X стор. 8°. В цьому томі обнята політична праця та еволюція політичної думки українського національного табору за час від 1907—1914 р. Останній розділ книжки п. н. „На закінчення" дає підсумки всього в ній описаного та ретроспективний погляд автора на цілість матеріялу.

Д-р В. Білинський: ВЕТЕРИНАРНА ГІГІЄНА І ПОУЧЕННЯ ДЛЯ ОГЛЯДАЧІВ ХУДОБИ. Львів 1927. Вид-о „Сільський Господар", ст. 77. Підручник виготовлений у дуже приступній формі, головно для кандидатів на сільських оглядачів, з якого вони можуть приготовлятися до іспитів. Надається теж своїм змістом для кождого господаря-практика.

Ів. Кревецький: ПОЧАТКИ ПРЕСИ НА УКРАЇНІ 1776—1850, Львів, 1927. Відбитка з „Записок Наук. Т-ва ім. Шевченка", тт. 144—145. Стор. 26, вел. 8°.

Ів. Кревецький: ПЕРША ҐАЗЕТА НА УКРАЇНІ. Київ, 1927. Український Науковий Інститут Книгознавства. Відбитка з „Бібліологічних Вістей" ч. 4. за 1926 рік. Стор. 15, вел. 8°.

ЖУРНАЛИ:

„NATIO", ч. 1—2. Січень—лютий 1927. Журнал присвячений національним справам у Польщі. Варшава (польською, німецькою, французькою та англійською мовою). Зміст: Д-р Дмитро Левицький: Сучасне політичне становище і змагання української нації. Фабіян Еремич: Білоруси, їх політичне положення та змагання. Ісаак Ґрінбавм: Жидівська справа. Ервін Гасбах: Німці в Польщі. Д-р Д. Ольсейко: Минуле і теперішне Литовців у Виленщині. Хроніка. З життя: українського, білоруського, жидівського, німецького, литовського.

„СВІТ". Ілюстрований журнал, виходить двічі в місяць. Ч. 4. Рік III. Львів, 20. лютого 1927. Зміст: М. Рудницький: Сильні слова А. Павлюк: Поезії. В. Воруський: Легенда. Агр. Рижко: Радянська культура понад Дніпром. Ф. Косяченко: За літом осінь плаче... Світ у майбутньому. Геольог: Занедбана ділянка. Т. Едісон. Злука двох континентів. С. Шрамченко: З української филятелістики. Тайна Геркулянум. М. Кічура: Перед боєм. Щасливий край. С. І. П.: З нових відкрить. Г. Хр. Андерсен: Писар, пер. М. Лотоцький. М. Хащевацкі: Мої дні, золоті мої літа, пер. В. Атаманюк. Конфесії та їх визнавці. Нещасний місяць. М. Прайс Івенс: Кохання іде світом, пер. Н. Лаба. Бібліографія. І. Еренбург: Неймовірні історії (продовження.) — Ілюстрації: П. Ковжун: Декорація. А. Павлюк. М. Бутович: Характерник. Радянська культура понад Дніпром: 1. Рибна стація коло озера „Заспа". 2. Загальний вид озера „Заспа". В. Крижанівський: Портрет М. Луцького. Т. Едісон. М. Бутович: Відьма. М. Бутович: Ватрак. З еміґрації: Президія Союзу українських громадян у Франції. Диво природи: Морський папугай. Зі світу: Буревій в Японії.

ЗИЗ, орган гумору та сатири. 15. лютого. Зміст: На концерті Любки Колесівної. Ордан: З поза куліс маскаради. Галактіон Чіпка: Що я кому завдячую. Наші політики в чарльстоні. Наші жінки перед судим. Кажуть, що...

ПОСТУП. Вістник літератури й життя. Січень-лютий. 1927 1—2 ч. Видає: „Українська християнська організація у Львові". Зміст: Монтреаор: Лицар Хоробрий. Ю. Дараган: Луна минувшини. Меріям: Або плач або кров. Д. Бандрівський; Слухаю. В. Липинський: Два листи до молоді. Г. К. Честертон: Зломаний меч. В. Залозецький: Значіння традиції для молодого покоління. Пер Лер Л. Ерміт: Соціяльний змисл. Меріям: Сніг. Ю. Дараган: Київ. М. Е. Делле Ґраціє: Два вороги. Л. Нигрицький: Сторінка літератури. На культурні теми. З природи й техніки. Бібліографія. Видавничі новини. Із студентського життя. Літературні замітки й анекдоти. Криве дзеркало.

„ЕЛПІС" — праці професорів православного богословського відділу варшавського університету. Варшава 1926. Книга I. Ст. 128. Зміст: Митрополит Діонісій: Пастырское изучение людей и жизни по святоотческим твореніям. І Огієнко: Українська вимова богослужбового тексту в XVII. в. Н. Арсеньев: Философскій идеализм в древней Греціи: *Wacław Zajikyn: Chrześcijaństwo w Europie wschodniej w połowie X. w.*

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО, орган Взаїмної Помочи Українського Учительства. Ч. 3. Зміст: Шевченко як народний учитель. На ясний шлях. Додаток: Шлях навчання і виховання. І. Ющишин: Про шкільне самоврядування.

ОПОВІСТКИ.

П. Байрак і О. Добрянська жертвують на „Рідну Школу" 10 зол. замісць повідомлень про своє вінчання, яке відбулося дня 24. лютого ц. р. в Ясениці замковій.

Кружок „Рідної Школи" ім. Ганни Барвінок у Львові, складає отсим щиру подяку всім Вп. Паням, Панам і Філіям „Союзу Українок", що прислали на передсвяточну ярмарку дари в натураліях і грошах. І так прислали: Вп. п. Пришлякова, Криве гуску, Рибак, Мартинів Новий 4 кг. яблок, Крайчик, Гудимін 10 кг. муки, Бегенівна, Татаринів, 4 кг. муки, Цегельська, Янів к/Тереб. збірка, качка, курки, мак, крупи, Казанівська, Нивиці 5 кг. маку, 3 кг. муки, фасоля, Яворська, Лучинець 2 кг. масла, Корвич, Ясінка Масьова гуску, Мандичевська, Турівка Тарноруда індика, когута, солонину, Клапоущак, Костарівці 10 кг. муки, Соловій, Пуків 4 кг. муки, Вересова, Пуків 1 і пів кг. меду, Байцарівна, Пуків 1 і пів кг. маку, Свєридова, Пуків 1 і пів кг. маку, Ковалюк, Скнилів збірка: 10 яєць, 10 кг. муки, 5 кг. круп, 1 кг. пшона, 1 кг. пенцаку, Макухова, Трудовач, 4 кг. ренет, Радкевич, Гаї к/Львова індика, Осмак гуску, курку, Блажкевич фляшку яблочняку, Курчабова, Острів Чорний 2 курки, Матюківна, Марямпіль індика, Стеранка, Гладишів гуску, Стернюкова, Пустомити муку, Мійська, Волків, гуску, Молодовцева, Камінка волоська 5 кг. муки, Давидовичева, Поріче індика, Музичкова, Голешів качку і масло, Ґоцька Двірці індика, Качоровська, Миколаїв 4 кг. муки, курку, Ксьонжекова, Кокошинці індика, Ґумовська, Нисмичі муку, мак, Щуровська, Стинява ниж. качку, Занькова, Нисмичі літру меду, Н. Н. Підкамінь к/Бр. індика і курку, Чемеринські, Будзанів пшеницю, Стецьків, Львів торт і помадки, Кочінова, Березовиця індика, Глуховецька, Острів індика, Білевичева, Полонична індика, суш, мак, Н. Н., Конюхів індика, Ганкевичева, Красне індика, Дорожинська, Мізунь індика, Пилипчукова, Любша 2 качки, мак, Ьітошинська, Смільник гуску, Кейван, Манява яблока, Кожик, Лубянки індика, Купчинська, Ператин гуску, мак, масло, Тов. Українських Жінок, Стрий індика, Весоловська, Стрий заяця, „Труд", Стрий вишивану сервету, Яремкевич, Вовче к. Турки образ — акварелю, Утриськова, Скваряві нова індика, Крвавичева, Отиневичі 2 качки, Паньківська, Львів 2 фл. горівки, мак, суш, Гузарева, Галич 5 кг. муки, Зарицька, Войнилів 2 качки, масло, Зарицька, Вікно індика, Левицька, Львів гогодзи, корнішони, Маковей, Львів, 2 фл. горівки, Боднар, Взід 2 фл. вина, цибулю, Гундич, Осмолода індика, Сонєвицька Гадинківці солонину, мак, Залужна, Заланів 5 зол., Шевчук Волохівці 4 зол., Боберська, Полюхов 3 зол., Михалевич, Озеряни 5 зол., „Союз Українок", Радехів 10 зол., Громницька, Тернопіль 5 зол., Ямна, Чорнокінці вел. 5 зол., Згоряякевич, Хревт 5 зол., Титар, Ганчова 5 зол., Ковальська, Заижень 5 зол., Стахевич, Ступки 10 зол., Ковалюк, Скнилів збірка 4·50. золотих, Смеречинська. Воскресинці 2 золотих, Гусакова, Городище 4 зол., „Союз Українок", Борщів збірка 33·50 зол., Стасів Любича кор. 3 зол., Бедзикова Синява 5 зол., Рудакевич Дубівці 5 зол., Шухевич Тишківці 5 зол, о. Ходачок Долини 2 зол., Подлісецька Підмихайлє 5 зол., Котис Чистогорб 5 зол., Гарматій Теребовля 5 зол., Гарасимович Терпелівка 10 зол., о Іванчук Товсте 5 зол., Павлюк Бобулинці 4 зол., Тов. Українських Жінок Стрий збірка 55 зол., Богачевська Голинь 5 зол., Гойданова Петранка 5 зол., Стрільбицька Звенигород 5 зол., Гірнякова Мости великі 5 зол., Маковей Львів 1 дол. ам., д-р Федак Львів 10 дол. ам., Березовський Львів 1 дол. ам., Томич Криворівня 5 зол., Мисик Сморжів 5 зол., Олексишин Суховоля 10 зол, Головинська Махнів 4 зол., Корчинська Доброміркa 10 зол., Дорош Бзовиця 5 зол., Гуцулякова Бінчарова 10 зол., Чорнегова Студінка 5 зол., Баранецька Якубова воля 10 зол., Танчакова Рибники 5 зол., Мохнацька Теребовля 15 зол., Демкович Лінинка 5 зол., Токарева Підгайці 10 зол., Котисова Прилбичі 5 зол., Союз Українок Сянок 31·50 зол., Антонович Долина збірка 43 зол., Скобельська Старі Кути 20 зол., Союз Українок Бучач 44·50 зол., Союз Українок Калуш 35 зол., Юрикова Сівка 10 зол., Бардин Братківці 5 зол.

Сьогорічна передсвяточна ярмарка повелася Кружкові ізза дивної байдужности й непростимої апатії нашого жіноцтва на жаль тільки в части. На 2000 розісланих відозв відізвалась вичливо ледви одна десята частина наших інтелігентних жінок, отже та перша спроба патріотичної тямучости нашого жіноцтва випала зовсім неславно. Якби на нашу ярмарку прислали були тільки самі бувші ученниці дівочих шкіл У. П. Т. від 1899 р., то ми повинні би були дістати дарів поверх 500. Не відізвалися рівнож ані одна з наших „більших посілостей", хоча кожна дістала відозву, а саме тут мали вони дуже добру нагоду показати, що убуток одного індика чи гусочки з їх великодвірського господарства не є для них ніяким убутком, а зате великим прибутком для бідного буджету „Рідної Школи". Та Кружок потішається надією, що на другий рік буде далеко краще.

Старшина Кружка.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Подяка.

Церковний Комітет в Струтині Нижнім п. Рожнітів складає сердечну подяку Іванові Чмелеві, різьбареві з Болехова, за артистично виконану роботу „Горного Сідалища" до нової Церкви і отсим поручає його священству архиепархії.

За Комітет:
1592 2-3 *о. Иосиф Логинський.*

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.